

საქართველოს რესპუბლიკის
ბარბრონიკოლოგიური და
პროფილაქტიკის ცენტრი
სოციალური დაცვის სამინისტრო

დაავადებათა კონტროლისა და
საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის
ეროვნული ცენტრი

GEORGIAN NATIONAL CENTER FOR DISEASE
CONTROL AND PUBLIC HEALTH

დანართი N20

რეკომენდაციები სახელმწიფო ზრუნვის 24 საათიან დაწესებულებებში ახალი კორონავირუსით (SARS-COV-2) გამოწვეული ინფექციის(COVID 19) გავრცელების თავიდან აცილების მიზნით

წინამდებარე დოკუმენტის მიზანია განისაზღვროს ზოგადი რეკომენდაციები სახელმწიფო ზრუნვის 24 საათიანი დაწესებულებებისთვის (შემდგომში - დაწესებულება), დადგინდეს იმ ღონისძიებათა ჩამონათვალი, რომელიც დაწესებულებამ უნდა განახორციელოს იმ შემთხვევაში თუ დაწესებულებაში დასაქმებულს ან/და დასაქმებული ოჯახის წევრს ან/და დაწესებულების ბენეფიციარს აღმოაჩნდება ან/და დაუდგინდება ახალი კორონავირუსით (SARS-COV-2) გამოწვეული ინფექცია (COVID-19).

პრევენციის ეტაპი

პრევენციული ღონისძიებები პერსონალისთვის და ბენეფიციარებისთვის

1. პერსონალი არ უნდა გამოცხადდეს სამუშაო ადგილზე იმ შემთხვევაში, თუ:

- მათ დატოვეს ვირუსის გავრცელების მაღალი რისკის ზონები ბოლო 14 დღის განმავლობაში;
- ბოლო 14 დღის განმავლობაში მჭიდრო კონტაქტში იმყოფებოდნენ კორონავირუსის მატარებელ პირთან/პირებთან (მათ უნდა გაიარონ თვითიზოლაცია/კარანტინი შესაბამისად დადგენილი წესით);
- აღენიშნებათ რესპირატორული ინფექციისთვის დამახასიათებელი სიმპტომები (ხველა, ტემპერატურა, ცემინება, სუთქვის გაძნელება, საერთო სისუსტე და ა.შ.);
- მიეკუთვნებიან ახალი კორონავირუსით - დაინფიცირებისა და გართულებების მაღალი რისკის მქონეებს: 70 წელს გადაცილებული, აგრეთვე, ქრონიკული დაავადებების (გულ-სისხლძარღვთა დაავადებები, დიაბეტი, ბრონქული ასთმა და სასუნთქი ორგანოების სხვა დაავადებები) მქონე პირები.

2. დაწესებულებამ უნდა უზრუნველყოს:

- მოქნილი სამუშაო რეჟიმის შემუშავება, პერსონალის რაოდენობის მინიმუმაცია და პერსონალის ინტენსიური მოძრაობის მაქსიმალური შეზღუდვა;
- ყოველდღიურად ბენეფიციარებისა და პერსონალის (სამუშაოს დაწყების წინ) ჯანმრთელობის მდგომარეობის მონიტორინგი ტემპერატურის გაზომვით და

გამოკითხვით. ამ მიზნით, მონაცემები უნდა აღრიცხოს ჟურნალში (პერსონალისა და ბენეფიციარებისთვის უმჯობესია ცალ-ცალკე ჟურნალის წარმოება), სადაც დაფიქსირებული იქნება პასუხები შემდეგ კითხვებზე:

ჟურნალის წარმოება შესაძლებელია ელექტრონულად N1 ცხრილში მოცემული ფორმით:

ცხრილი N1

N	შემოწმების დღე და საათი	დასაქმებულის შესახებ მონაცემები	ტემპერატურა	კონტაქტი (დიახ, არა)	რესპირატორული სიმპტომები (დიახ, არა)	შენიშვნა	ხელმოწერა

1. ტემპერატურული რეაქცია.
2. შემდგარი კონტაქტი ინფიცირებულ და ინფექციაზე საეჭვო პირთან.
3. რესპირატორული სიმპტომების არსებობა, ასევე გემოს და სუნის აღქმის დაკარგვა.

პრევენციული ღონისძიებები დაწესებულებაში ინფექციის გავრცელების პრევენციის უზრუნველსაყოფად

1. დაწესებულებაში იკრძალება გარეშე პირების შესვლა და მოძრაობა; ნებისმიერი პირი, მათ შორის პერსონალი/ბენეფიციარის მშობელი/მეურვე, რომელთა დაშვება შეიძლება გადაწყდეს აუცილებლობიდან გამომდინარე აღჭურვილი უნდა იყოს სამედიცინო ნიღბით;

დაწესებულება უზრუნველყოფილია ხელის ჰიგინის გამართულად მოფუნქციონირე საშუალებებით (ნიჟარა, წყალმომარაგება, თხევადი საპონი, ხელის გასამშრალელები ერთჯერადი ხელსახოცები) და ალკოჰოლშემცველი ხელის ანტისეპტიკური ხსნარით;

2. COVID-19-ის გავრცელების შემცირების მიზნით დაწესებულებაში უნდა დაწესდეს ფიზიკური დისტანცირება:
 - მნახველების რაოდენობის შეზღუდვა (იხ ქვემოთ)
 - ჯგუფური აქტივობების დროს ფიზიკური დისტანცირების უზრუნველყოფა, თუ აღნიშნული შეუძლებელია გაუქმდეს ჯგუფური აქტივობა.
 - კვება ცვლების მიხედვით (კვების მიწოდება ბენეფიციარებისათვის ხდება სხვადასხვა დროს), რათა ბენეფიციარებს შორის უზრუნველყოფილ იქნას

ფიზიკური დისტანცირება. სასადილოში სკამებისა და მაგიდების 1 მეტრის დაშორებით განლაგება. თუ ეს არ არის შესაძლებელი დაიხუროს სასადილო დარბაზები და ბენეფიციარებს საკვები მიეწოდოს ინდივიდუალურად თავიანთ ოთახებში (განსაკუთრებით დიდი საცხოვრისების შემთხვევაში).

- ბენეფიციარებს შორის სულ მცირე 1 მეტრიანი დაშორების დაწესება.
- ბენეფიციარებისა და თანამშრომლების გაფრთხილება მოერიდონ მჭიდრო კონტაქტს (მაგ: ხელის ჩამორთმევა, ჩახუტება, ან კოცნა.)

3. დასუფთავების მითითებები: წყლით და საყოფაცხოვრებო სარეცხი საშუალებებით დასუფთავების ჩატარება და საყოფაცხოვრებო სადეზინფექციო საშუალებების გამოყენება პროფილაქტიკური დასუფთავების ჩასატარებლად საკმარისია. ჩატარებულია კვლევები რამდენიმე ანტიმიკრობული საშუალების ეფექტურობის შესაფასებლად კოროვირუსების წინააღმდეგ. სადეზინფექციო საშუალებები სხვადასხვა აქტიური ინგრედიენტის შემცველობით (მაგ: ნატრიუმის ჰიპოქლორიტი (მაგ. საყოფაცხოვრებო მათეთრებელი) და ეთანოლი), ფართოდაა ხელმისაწვდომი.

ცხრილი N2. ანტიმიკრობული აგენტები, რომლებიც ეფექტურია კორონავირუსის საწინააღმდეგ

ანტიმიკრობული აგენტი	სამუშაო კონცენტრაცია
ეთანოლი	70%
ნატრიუმის ჰიპოქლორიტი	0.1-0.5%
	0.05-0.1%
პოვიდონ-იოდი	10% (1% იოდი)
გლუტარალდეჰიდი	2%
იზოპროპანოლი	50%
ბენზალკონიუმის ქლორიდი	0.05%
ნატრიუმის ქლორიტი	0.23%
ფორმალდეჰიდი	0.7%

4. დასუფთავების რეკომენდებული წესი:

მიზანშეწონილია 0,1%-იანი ნატრიუმის ჰიპოქლორიტის (ნეიტრალური სარეცხი საშუალება) გამოყენება (განზავება 1:50 თუ გამოყენებულია საყოფაცხოვრებო მათეთრებელი 5%-იანი კონცენტრაციით) ზედაპირების გაუვნებლყოფის მიზნებისათვის. იმ ზედაპირებისთვის, რომლებიც შეიძლება დაზიანდეს ნატრიუმის ჰიპოქლორიტის გამოყენების შედეგად, გაუვნებლყოფისათვის შესაძლოა 60-70%-იანი კონცენტრაციის ეთანოლის, ან სხვა სპირტშემცველი პრეპარატების გამოყენება. განსაკუთრებით კარგად უნდა გაიწმინდოს ისეთი ზედაპირები, რომლებთანაც ხშირად ხდება შეხება (კედლები, კარებები, სახელურები, საჭე, ფანჯრები, უნიტაზი, აბაზანის ზედაპირები). ყველა ქსოვილი (მაგალითად, თეთრეული, ფარდები და ა.შ.) უნდა გაირეცხოს ცხელი წყლის ციკლის გამოყენებით (90°C) და სარეცხი საშუალების დამატებით.

5. დასუფთავება-დეზინფექციას ექვემდებარება შუშ პირებისთვის საჭირო ინვენტარი:

ეტლი, კიდურების პროთეზი, სმენის აპარატი, სიარულის საყრდენი („ხადულკა“), პანდუსი, აბაზანის აქსესუარები შშმ პირებისთვის ხელჩასავლები, დასაკიდი ხელსაბანი, მოძრავი სარკე და ა.შ. დასუფთავება პერსონალმა უნდა განხორციელოს შესაბამისი ინდივიდუალური დაცვის საშუალებების გამოყენებით.

6 . დაწესებულებამ უნდა უზრუნველყოს ჰიგიენის და ინფექციის კონტროლის სათანადო პრაქტიკის განხორციელება, როგორც პერსონალისთვის, ისე ბენეფიციარებისთვის მათ შორის:

- ხელების ხშირი და გულდასმით დაბანის (წყლითა და საპნით) ხელშეწყობა;
- ხელის დაბანის შეუძლებლობის შემთხვევაში, გამოყენებულ უნდა იქნას 70% ალკოჰოლის შემცველი ხელის ანტისეპტიკური ხსნარი;
- თანამშრომელთა წახალისება, დარჩენენ სახლში ავად ყოფნის შემთხვევაში;
- რესპირატორული ეტიკეტის დაცვის წახალისება, მათ შორის ხველის/ დაცემინების დროს ცხვირის და პირის დაფარვა ერთჯერადი ხელსახოცით ან მოხრილი იდაყვით;
- პერიოდულად, დღეში რამდენჯერმე დახურული სივრცეების/ სათავსების განიავება და სამუშაო ადგილების სველი წესით დასუფთავება და დეზინფექცია;
- გამოყენებული ჰიგიენური საშუალებების განთავსება დახურულ კონტეინერებში და მათი დროული გატანა შენობიდან, შესაბამისი პირის მიერ;
- მობილური/ქალაქის ტელეფონის გამოყენების შემთხვევაში მისი პერიოდული დამუშავება შესაბამისი წესით, სადეზინფექციო საწმენდი საშუალებებით;
- ხშირად შეხებადი ზედაპირებისა (მათ შორის, ღილაკების, კარების სახელურების, ჩამრთველ/გამომრთველი ღილაკების) დამუშავება რამდენჯერმე დღეში შესაბამისი კონცენტრაციის სადეზინფექციო ხსნარით.

7. ბენეფიციართა საკვებით უზრუნველყოფის ჰიგიენური პირობები

ბენეფიციართათვის განკუთვნილი სურსათის მომზადებისას დაწესებულებამ უნდა უზრუნველყოს შემდეგი პირობების დაცვა:

- სურსათის გაციების, გაყინვის და თერმული დამუშავების დროს მკაცრად იქნეს დაცული ტემპერატურული რეჟიმები;
- პერსონალის მიერ გამოყენებული იქნეს ერთჯერადი ნიღაბი, თავსაბურავი და ხელთათმანი;
- ხელების დაბანა მოხდეს ხშირად, თხევადი საპნით და წყლით; ერთჯერადი ხელსახოცით ხელის გამშრალების შემდეგ მოხდეს ხელების დეზინფექცია 70% სპირტის შემცველი ხსნარით ან ანალოგიური ეფექტის მქონე სხვა სადეზინფექციო ხსნარით;
- ყველა იმ ზედაპირის და ინვენტარის, რომელსაც შეხება აქვს სურსათთან, რეცხვა-დეზინფექცია მოხდეს გაზრდილი სიხშირით და სადეზინფექციო და სარეცხი საშუალებებისათვის დაშვებული მაქსიმალური კონცენტრაციით.

8. რეაგირების ეტაპი

დაწესებულებაში რესპირატორული ინფექციის სიმპტომების (ცხელება, ხველა, სუნთქვის უკმარისობა, ყელის ტკივილი, ცემინება და ა.შ.) ნებიესმიერ

გამოვლინების შემთხვევაში (როგორც პერსონალის, ისე ბენეფიციარის) დაუყოვნებლად ხდება რეაგირება შესაბამისი სამედიცინო სერვისის მისაღებად, რაც ხორციელდება 112-ზე დარეკვით და ოპერატორისთვის შესაბამისი ინფორმაციის გადაცემით. სიმპტომების მქონე პირთა „ცხელების კლინიკაში“ გადაყვანა და შესაბამისი სერვისის მიწოდება ხორციელდება დადგენილი წესის შესაბამისად.

იმ შემთხვევაში, როდესაც რესპირატორული სიმპტომების მქონე პერსონალის COVID-19-ზე ტესტირების შედეგად დადასტურდება კორონავირუსით გამოწვეული ინფექციით დაინფიცირების ფაქტი:

- საზოგადოებრივი ჯანდაცვის შესაბამისი სამსახურის მიერ ხორციელდება ეპიდზედამხედველობის ღონისძიებები კონტაქტების მოძიებისა და იზოლაციურ-შემზღუდავი ღონისძიებების ჩათვლით;
- შესაბამის სამედიცინო დაწესებულებაში გადაყვანამდე პაციენტი რჩება ოთახში, რომელსაც აქვს საკუთარი სანიტარიული კვანძი;
- საზოგადოებრივი ჯანდაცვის სამსახურის რეკომენდაციის საფუძველზე მიიღება გადაწყვეტილება კონტაქტში მყოფი პირების თვითიზოლაციისა და დაწესებულებაში კარანტინის გამოცხადების თაობაზე. ამ პირობებში ხორციელდება დაწესებულების ყველა პერსონალისა და ბენეფიციარის ჯანმრთელობის შემოწმება და ტესტირება COVID-19-ით დაინფიცირების გამოსავლენად;
- კარანტინის პირობებში იკრძალება დაწესებულებაში უცხო პირების (მათ შორის მნახველებისა, თუ ბენეფიციართა ოჯახის წევრების) დაშვება;
- ტესტირების შედეგების საფუძველზე საზოგადოებრივი ჯანდაცვის სამსახურის რეკომენდაციით ხორციელდება პერსონალის/ბენეფიციარის თვითიზოლაციის/კარანტინის რეჟიმიდან გათავისუფლების საკითხი.

9. სავარაუდოდ დაბინძურებული ობიექტების ყოველდღიური დასუფთავების განმახორციელებელი პერსონალისთვის რეკომენდებულია:

ა) სამედიცინო ნიღაბი, 2 ან 3 ფენიანი (მომსახურების დამთავრების შემდგომ ექვემდებარება განადგურებას);

ბ) დამცავი სათვალე (მომსახურების დამთავრების შემდგომ მუშავდება სადეზინფექციო ხსნარით) თანამშრომლის ან ბენეფიციარის COVID-19-ით დაავადების დადასტურებული ან საეჭვო შემთხვევაში;

გ) ხალათი უკან შესაკრავით (ერთჯერადი - ექვემდებარება განადგურებას, ხოლო მრავალჯერადი ხალათი თავსდება პოლიეთილენის პარკში ან სპეციალურ ყუთში შემდგომი რეცხვისა და ხელმეორედ გამოყენებისთვის);

დ) სითხეგაუმტარი ხელთათმანები (სამუშაოს დამთავრების შემდგომ ექვემდებარება სადეზინფექციო ხსნარით დამუშავებას, ხოლო ერთჯერადები უნდა გადაიყაროს);

ე) სითხეგაუმტარი ფეხსაცმელი (ექვემდებარება დეზინფექციას) და/ან ერთჯერადი ბაზილები (პოლიეთილენის პარკით გადაყრა შესაძლებელია საყოფაცხოვრებო ნარჩენებთან ერთად);

ვ) ერთჯერადი ჩაჩი (აუცილებელი არ არის, გამოყენების შემთხვევაში ნადგურდება სამუშაოს დამთავრებისთანავე);

ზ) პოლიეთილენის 2 (ორი) გამძლე პაკეტი (ან კონტეინერი), ერთი ნახმარი ერთჯერადი საშუალებებისა და მეორე, მრავალჯერადი საშუალებების შესაგროვებლად. შესაძლებელია ერთჯერადი საშუალებების პოლიეთილენის თავმოკრული პარკის გადაგდება „არასახიფათო“ (საყოფაცხოვრებო) საერთო სამედიცინო ნარჩენებთან.

10. თეთრეულის მოვლა

დაბინძურებული თეთრეული უნდა მოთავსდეს გარკვევით მარკირებულ, წყალგაუმტარ ჩანთებში ან კონტეინერებში, მას შემდეგ რაც ფრთხილად იქნება მოცილებული ნებისმიერი მყარი ექსკრემენტი, რომელიც უნდა მოთავსდეს დახურულ ქოთანში, რომლის დაცლაც უნდა მოხდეს საპირფარეშოში.

რეკომენდირებულია სარეცხი მანქანით რეცხვა 60-90°C-ზე სარეცხი საშუალების გამოყენებით. სარეცხის გაშრობა შესაძლებელია რუტინული პროცედურების მიხედვით.

თუ შეუძლებელია სარეცხი მანქანით რეცხვა, შესაძლებელია თეთრეულის დაღობვა საპნიან ცხელ წყალში დიდ ვარცლში, სადაც ჯოხის გამოყენებით ფრთხილად უნდა მოხდეს მორევა, რათა თავიდან ავიცილოთ შეშხეფება. ვარცლი უნდა დაიცალოს და თეთრეულის დაღობვა უნდა მოხდეს 0.05% (500 ppm) ქლორის შემცველ ხსნარში დაახლოებით 30 წუთის განმავლობაში და ბოლოს, სარეცხის გავლება უნდა მოხდეს სუფთა წყლით და თეთრეული უნდა გაშრეს საშრობი მანქანის საშუალებით ან მზეზე სრულყოფილად.

დამატებითი ინფორმაცია:

www.moh.gov.ge

ცხელი ხაზი: 1505

www.ncdc.ge

ცხელი ხაზი: 116001

StopCoV.ge